

'O le ā le palliative care?

'O le palliative care 'o se tausiga e faia mo i latou 'ua maua i gasegase e lē toe mafai i ai se togafiti 'ina 'ia ola fiafia.

'O le togafitiga e tu'u fa'atasi ai vaega 'ese'ese 'uma 'ia gālulue fa'atasi i le tausiga o le ma'i.

E fa'asagatonu lava 'i le fesoasoani 'i tagata 'ina 'ia ola fiafia lo latou soifua i le mea e gata ai ma 'ia to'afilēmū 'a'o taumafai e ola 'a'o gasegase i se ma'i e fa'a'umatia ai le soifua.

'O le sini o le palliative care 'o le fa'amāmā 'avega i āuga fa'apopolevale, fa'aleleia o le ola ma fesoasoani i tagata mama'i ta'ito'atasi ma o latou 'āiga, e faia ni fa'ai'uga e ta'iala ai le vaega o lo latou soifua 'olo'o totoe.

E lagolagoina fo'i e le palliative care tagata o so'o se matua 'ua iloa 'o ia 'ua maua i se ma'i e fa'a'umatia ai le soifua.

E mafai ona fesoasoani i tagata e maua i le kanesa, ma'i o sela neura o le fai'ai (motor neurone), māfaufau lē 'ātoa ma le ma'i o le fa'aletonu po 'ua leaga 'atoa fatuga'o, ma'i fatu po'o māmā fo'i.

E ono aofia ai i le palliative care mea nei 'ae fua i ou mana'oga:

- vai ma isi togafiti e fa'ate'a ai ou tīgā ma taofiofi ai āuga
- lagolagoina o lou 'āiga/tagata o lou 'āiga
- fesoasoani 'atoa ma mea faigaluega e fesoasoani 'iā te 'oe 'e te nofo to'afilēmū ai i le fale
- lagolago mo ou mana'oga fa'aleagaga, fa'alelotu po'o tū ma aga
- asiasiga māsani mai tagata tausisoifua ma ē tausi ma'i

E lē 'o le i'uga 'ua o'o mai pe'ā tausi 'oe i le va'aiga a le palliative care

E so'o se taimi lava e mafai ai ona faia le palliative care i lou gasegase, 'ae lē na'o le toe taimi 'ina 'ua o'o mai le i'uga o lou soifua. E lē fa'apea 'a fa'aaogā le palliative care o lona uiga 'ua leai se fa'amoemoe, po 'ua 'e fia mālōlō pe 'ua lē toe ano mai lou 'āiga.

E ui ina māsani ona fa'aaau le fa'aaogaga o togafitiga pei 'o le uila po'o le kimo, 'o le 'autū o le tausiga 'o le fa'ate'aina lea o āuga ma tausi 'ina 'ia fa'aaau pea le soifua lelei. E mafai ona fa'aaogā togafitiga e felagolagoma'i po'o fofō ma vai e fesoasoani 'i le tausiga o 'oe.

'O ai e faia le palliative care?

E māsani lava ona faia e se vaega o tagata tausisoifua atamamai, e fa'amaopoopoina e lau foma'i po'o le foma'i a le 'āiga. 'O i latou e mafai ona 'auai i lenei vaega e fuafua i ou mana'oga fa'apitoa ma e mafai ona 'auai:

- lau foma'i a le'āiga
- tagata tausi palliative care faapitoa
- tausisoifua
- 'aufaigaluega i 'āiga
- tausisoifua 'aufa'atasi atamamai – e aofia ai 'aufaigaluega mo agafeso'otai ma mana'oga lautele (social workers), foma'i fuafua taumafa (dietitians), foma'i fa'afō'isiamālosi (physiotherapists)
- faufautua ma tagata lagolago

'O le 'au tausisoifua 'ole'ā latou gālulue ma 'oe fa'atasi ma le tagata 'olo'o va'aia 'oe i le mea 'olo'o 'e nofo ai po'o le mea 'olo'o fai ai ou togafitiga.

'A lē 'o lou 'āiga, 'o se falema'i e tausi ai gasegase. E mafai fo'i ona tausi i se falema'i po'o se falema'i mo gasegase 'ua ui togafitiga (hospice).

Mo nisi fa'amatalaga e uiga i le palliative care, asiasi i le www.healthnavigator.org.nz

